

Nr 104.

Av herr **Bondeson**, *angående en standardisering av jordbruksmaskiner.*

I samband med den allmänna diskussionen om jordbrukets framtid framhålles ofta angelägenheten av att inom denna näring en rationalisering genomföres, så att man därigenom skall kunna i någon mån bemästra svårigheterna på grund av den fortgående minskningen av arbetskraft på landsbygden. Vidare är det uppenbart, att rationalisering inom jordbruket lika väl som inom andra näringsgrenar utgör ett av de främsta medlen för att nedbringa produktionskostnaderna.

När det gäller en rationalisering av jordbruket, framstår det såsom angeläget bland annat att se till, att man inom näringen kan tillgodogöra sig de tekniska framstegen. Åtskilligt har också härutinnan åtgjorts under det senaste decenniets utveckling, och för närvarande uppgå jordbrukets maskinkostnader till avsevärda belopp. Man har beräknat, att före det nu pågående kriget det sammanlagda maskinkapitalet på detta område representerade ett värde av omkring 150 kronor per hektar åkerjord samt att detta värde sedermera fördubblats. Uppenbart är emellertid att ännu mycket återstår att göra för en rationalisering av jordbruksdriften genom dess förseende med maskinell utrustning, och det får anses vara av allmänt intresse att en sådan utveckling främjas och att onödiga hinder däremot undanröjas.

En av de för närvarande mest betydelsefulla olägenheterna i nu ifrågasvarande avseende är, att inom landet saluföras ett mycket stort antal olika typer av maskiner och redskap, vilket oförmånligt påverkar såväl inköpspris som reparationskostnader. Typer och storlekar av ett enda slag av handredskap kunna ofta räknas i hundratal. Av plogar och enklare jordbearbetningsmaskiner kan en enda firma tillverka 20—30, ja till och med 50 olika typer och storlekar. Radsåningsmaskiner saluföras i landet i 5 olika typer, vardera vanligen i 10—15 storlekar. På liknande sätt förhåller det sig med flera andra maskiner. En och samma tillverkare framställer icke sällan maskiner, avsedda för exakt samma arbetsuppgift, i ett flertal typer för att kunna sälja dessa genom flera olika, konkurrerande försäljningsorganisationer. På detta sätt förorsakas jordbruket onödigt höga utgifter för sin maskinella utrustning, och nu nämnda förhållanden utgöra ett icke oväsentligt hinder mot en önskvärd ytterligare rationalisering av lantbruket.

En typbegränsning i fråga om jordbruksredskap och jordbruksmaskiner skulle förbilliga tillverkningen samt lagerhållning och reparation. Den skulle också förbilliga försäljningsarbetet. Därigenom skulle större möjligheter beredas jordbrukarna att skaffa sig en modernare och bättre arbetsutrustning. Icke minst betydelsefullt vore en typbegränsning i nämnda avseende så tillvida att därigenom det

bleve lättare för jordbrukarna att få sina maskiner reparerade samt att anskaffa reservdelar.

I Jordbrukstekniska föreningens standardiseringskommitté ha i viss mindre omfattning undersökningar gjorts för åstadkommande av standardisering av jordbruksmaskiner, men liknande undersökningar böra verkställas i större skala och med sikte på att i väsentlig grad nedbringa produktionskostnaderna inom jordbruket.

Med stöd av vad som ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om utredning och förslag rörande ett utvidgat arbete i syfte att åstadkomma en lämplig begränsning av antalet typer och storlekar av jordbruksmaskiner.

Stockholm den 20 januari 1944.

Lennart Bondeson.